

سکته قلبی فرایندی است که در آن قسمتی از عضله قلب بعلت قطع یا کاهش جریان خون شریان قلب بطور دائمی از بین میرود. حدوداً ۴۰ درصد افرادی که دچار سکته قلبی می شوند زیر ۶۵ سال و حدود ۵ درصد آنها کمتر از ۴۰ سال می باشند. سکته قلبی معمولاً بعلت کاهش شدید یا قطع جریان خون سرخرگ قلبی بعلت ضایعات اترواسکلروز پیشرفته می باشد.

تظاهرات بالینی: اولین علامت سکته قلبی دردهای جلو سینه است که در ۸۰ درصد بیماران وجود دارد. این درد به گردن، سمت چپ و راست پشت و حتی فک تحتانی انتشار می یابد. شدت این درد بسیار زیاد است این درد در مقایسه با درد آنژین صدری با مصرف قرص زیر زبانی نیتروگلیسرین و استراحت رفع نشده و مدت آن بیشتر از ۲۰-۱۵ دقیقه می باشد. به همراه درد، علائم تنگی نفس، تعریق تهوع و استفراغ و ضعف نیز وجود دارد. تنگی نفس یکی از علائم شایع سکته قلبی خصوصاً در افراد سالمند و دیابتی (قند خونی) می باشد عرق سرد بر پیشانی اندامها و کف دستها ایجاد می شود. سکته قلبی با درد مختصر و قابل تحمل نیر بطور شایع دیده می شود حدود ۲۰٪ موارد سکته قلبی بدون درد و علائم می باشد که بیشتر در افراد سالمند و دیابتی دیده می شود.

تشخیص: سکته قلبی بر اساس تغییرات نوار قلب بیمار آزمایشات تخصصی و اکو کاردیوگرافی تشخیص داده می شود.

عوارض سکته قلبی: سکته قلبی خفیف غالباً پس از درد یک دوره بدون عارضه دارد بیمار بعد از استراحت و تحت نظر بودن در بیمارستان بتدریج بهبود یافته و پس از استراحت کردن در منزل به مدت ۳-۲ هفته دیگر کم کم می تواند به کار و فعالیت عادی خود برگردد. اما در

مواردی هم سیر بیماری بصورت فوق نبوده و خصوصاً در مواردی که سکته وسیع باشد یا بیمارانی که قبلاً سکته قلبی داشته اند عوارض مختلفی ایجاد می شود.

شایعترین این عوارض شامل بی نظمی های قلبی-نارسایی قلبی-ادم ریوی-شوک قلبی-نارسایی دریچه میترا-پارگی قلب و... می باشد.

درمان و مراقبت: سکته قلبی یک وضعیت اورژانس پزشکی است که باید در اسرع وقت پس از رسیدن بر بالین بیمار درمان را شروع کرد ۴۸ ساعت اول بعد از سکته قلبی (خصوصاً ۲ ساعت اول) بحرانی ترین زمان برای بیمار است.

اقدامات درمانی و مراقبتی معمول برای بیمار مبتلا به سکته قلبی در اورژانس و قبل از اعزام به بخش سی سی پیو شامل موارد زیر است

جهت دسترسی به گردش خون بیمار یک رگ باز از بیمار گرفته می شود تا در صورت نیاز از این طریق به بیمار دارو داده شود جهت تسکین درد بیمار اکسیژن و داروهای مسکن تجویز می شود. بیمار به دستگاه مانیتور قلبی وصل میشود. علائم حیاتی بیمار بطور مرتب چک میشود. نوار قلب از بیمار گرفته میشود و آزمایشات لازم از بیمار فرستاده میشود. استراحت یکی از مهمترین راههای بهبودی عضله قلب و از مراقبتهای اساسی در بیماران مبتلا به سکته قلبی می باشد زیرا کار قلب را کاهش میدهد. وضعیت نیمه نشسته در روی تخت یا نشستن بر روی صندلی برای بیمار مناسبتر بوده زیرا سبب کاهش تنگی نفس و درد سینه میشود. بیمار معمولاً در ۶-۸ ساعت اول پس از سکته قلبی باید از خوردن غذا و آب خودداری نماید.

آموزش

۱- از فعالیتهایی که سبب درد سینه تنگی نفس و خستگی میشود خودداری شود بین کار و فعالیت به استراحت بپردازید.

۲- بیمار باید فعالیت خود را بتدریج افزایش دهد هر روز راه برود و مدت و فاصله راه رفتن را بتدریج افزایش دهد.

۳- از فعالیتهایی که باعث سفتی عضلات میشود خودداری کند که شامل ورزشهای سنگین، وزنه برداری، بلند کردن اجسام سنگین و... میباشد.

۴- از انجام فعالیت ورزشی تا دو ساعت بعد از غذا خودداری کند.

۵- از مواجهه با هوای خیلی سرد و گرمای بیش از اندازه پرهیز شود و از قدم زدن در خلاف جهت باد خودداری شود. از ورود به هوای مه الود و شرجی اجتناب شود. هوای خشک بهتر از هوای شرجی است.

۶- هر روز در ساعات معین (معمولاً صبح ناشتا) وزن و فشار خون خود را کنترل نمایید.

۷- در صورت افزایش وزن، وزن خود را کم نموده و در یک برنامه کاهش وزن شرکت کنید.

۸- در تمام اوقات قرص نیتروگلیسرین زیر زبانی همراه داشته باشید.

۹- از استرس روحی و فشار عصبی اجتناب کنید و به تفریح مناسب بپردازید.

۱۰- از مصرف دخانیات و مشروبات الکلی خودداری کنید.

۳- غش یا سنکوپ

۴- ضربان قلب تند یا کند

۵- تورم در مچ پا یا بالاتر

۱۱- رژیم غذایی کم نمک کم چربی و کم کالری را رعایت کنید روزی ۳-۴ وعده غذا بخورید از خوردن غذای زیاد و عجله در خوردن غذا پرهیز کنید بعد از خوردن غذا حداقل ۳۰ دقیقه استراحت نمایید.

۱۲- مصرف نوشیدنی های حاوی کافئین باید محدود شود

۱۳- حمام کردن باید ۱۰-۵ روز پس از شروع بیماری و کنترل آن ، با دستور پزشک صورت گیرد در حمام یک نفر کنارتان باشد از اب ولرم استفاده کنید زیرا اب سرد باعث افزایش کار قلب و درد قلب میشود و ابگرم باعث بروز حالت ضعف، سرگیجه و شوک میشود. زمان حمام از ۲۰-۱۵ دقیقه تجاوز نکند.

۱۴- از هفته ۸-۴ اجازه رانندگی دارید ولی اگر رانندگی باعث خستگی و عصبانیت میشود باید اجتناب کنید.

۱۵- از مسافرت با هواپیما بمدت ۶ماه خودداری کنید .بهترین وسیله برای مسافرت قطار می باشد.

۱۶- در صورت عدم وجود عارضه از هفته ششم میتوانید فعالیت جنسی را شروع کنید معمولاً "زمانی که قادر باشید بدون ناراحتی دو طبقه پله را بالا و پایین بروید و یا یک تا دو کیلومتر راه بروید میتوانید فعالیت جنسی را شروع کنید. مصرف قرص زیربانی قبل از فعالیت جنسی به پیشگیری از ایجاد درد قفسه سینه کمک میکند.

۱۷- توصیه میشود در صورت وجود علائم زیر به پزشک مراجعه کنید :

۱- احساس فشار یا درد جلو سینه ای که به مدت ۱۵ دقیقه بعد از مصرف قرص زیربانی نیتروگلیسرین دفع نشود

۲- تنگی نفس

منبع: مراقبتهای پرستاری ویژه در بخشهای ccu ، ICU و دیالیز

واحد آموزش بیمارستان شهید بهشتی 1395